

Meie Mats

Toimetus ja talitus esub Harju tän. 46/15.

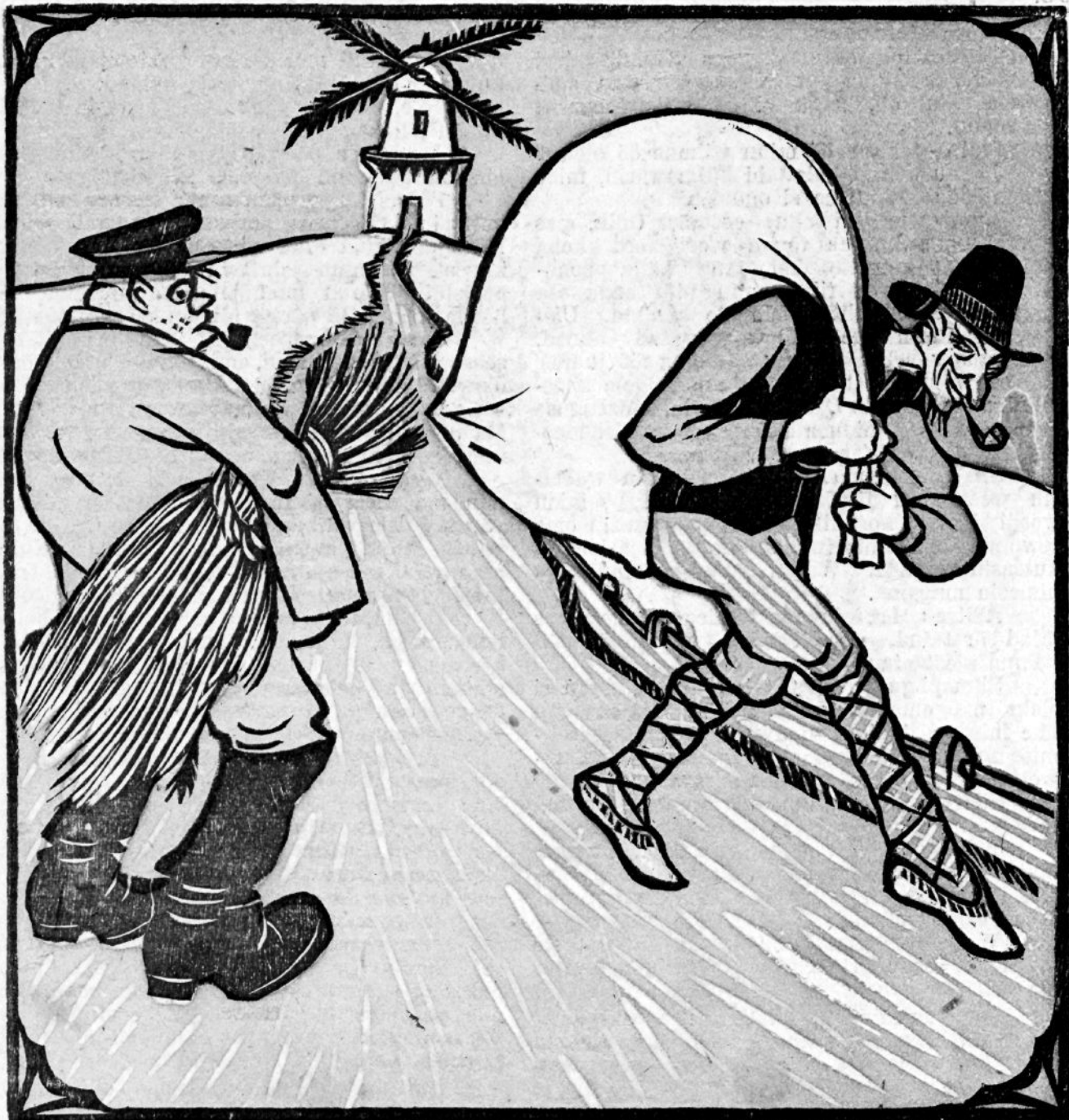
№ 54 (236)

Laupäeval, 28. veebruaril 1920.

№ 54. (236)

Weskilled.

Lätmaa kawatseb Nõukogude Wene-
maaga rahuläbrääkimisi alata. Ajalehest

Mul on wili jahwatud — pole muud kui küpseta kätte ja pista hambasse . . . Oleks sa, konks, ühes tulnud, oleksid ka praegu leiba luusse wõinud lasta . . . Nüüd weslta mokka ja oeta parajat tuult . . .

Indialase kingitus.

F. Oberg.

(Järg 6.)

Aga ma sundisin ennast ja otsustasin õigel ajal lõpetada ja magama minna.

Kui ma, nagu see minu harjumus oli, peale tulekustutamist eesriided akna eest ära tõmbasin ja ühe aknapoole lahti lükkasin, woolas külm talweõhk kosutawalt tuppa, männaõhuga segatuna. Ma hingasin sügawasti. Kirjeldamata elulõbu woolas minust läbi. Minu arust oli see korruga nagu segane unenägu, et mind surm pidi luurama.

Taewas oli õhtul selgeks läinud; tähed rippusid kahwatuna kuuwalgusel särawas sinitaewas. Mul oli, nagu ei oleks iial ilusamat ööd olnud.

Pidi — pidi see öö minu wiimne öö olema?

Ja mu kehast käis läbi külmawärin, mille juures ööõhk süüdlane ei olnud.

Aga enne kui akna eest ära tulin, ajas mind loomusunniline tõuge weel kord keha wõimalikult kaugemale läbi akna välja paenutama. Sellejuures riivas mu pilk seda osa maja, millest ma siit wõisin üle waadata. Ülewal, ärklitornis, leekisid walgustatud aknad. Seal istus van Staal ikka weel oma töö juures. Ma ei wõinud takistada, et mu palgele kaastundlik naeratus tuli, kui mõtlesin, missuguse agarusega see muidu nii selge peaimelisi ideesid taga ajas. Waene, õnneik narr!

Siis astusin ma tuppa tagasi. Ma waatasin weel kord järele, kus elektriwalgus minu woodi juures korralikult töötas, katsusin oma rewolwri läbi, mis woodi ees laual seisis, ja kutsusin magada. Warsti jäingi wäsinuks ja uimasin magama.

Äkitselt ärkasin ma tundega, nagu oleks mind äratatud. Öö oli alles kottpime ja mul polnud ajast aimugi.

Silmapilgu waldas mind tunne, nagu ei oleks ma omas toas enam üksi. Ma arwasin ühe inimese ligidust tundwat, ta hingetõmbamise kuulwat. Rutuline kahmamine — ja rewolwer oli mul laskewalmina käes.

Siis walgatas walgus — ja tuba läks heledaks.

Tuba oli nagu ennegi endine ja muutmata. Ma kuulsin nüüd üsna selgesti, et arwataw hingetõmbamine muud ei olnud kui tuulekohin eemal männalawatades.

Waikse häbitundega oma närwilikkuse üle panin ma rewolwri käest ära. Kell näitas pisut üle nelja.

Palawus minu peas näis mulle wäljakanatamatu olewat. Ma tõusin üles ja jahutasin nägu külma weega. Siis läks mu pea selgemaks. Ja ma naeratasin endise kartuse üle, et ehk haigeiks wõiksin jääda. Ma olen nii terwe,

ja mis mul puudus, oli wahest ainult see, et ma eilase päewa olin toas mööda saatnud ja mingisugust liigutust ei olnud teinud. Sellepärast otsustasin enne lõunat pikemat jalutuskäiku teha.

Ma olin nii ärkweel, et akna juurde astusin. Taewas oli paksult pilwes ja pime; kõik õhtune heledus oli pimedusesse kustunud. Waewalt paistis majagi wastutaewast silma.

Aga — mis see oli? Seal ärklitornis põles weel ikka tuli, leekisid ikka weel nagu wäsimata silmad Staali töökoja aknad.

Ma raputasin tahtmatuna pead. Selleks siis see mees sanatoriumi tuligi, et siin ööd läbi töötada!

Mulle tuli meelde, kui wäsinud ja kahwatanud ta eila õhtul oli välja näinud.

Jõle, kes ma olin! Ma otsustasin teda lähemal jälle nägemisel noomida, —

Järgmisel päewal läksin ma kohe pärast einet kawatsetud pikemale jalutuskäigule.

Puhus tugew läänetuul; taewas oli paksult pilwi täis nagu puuwillalaew kaubapallisid. Näis jälle lund tulla tahtwat. Oli tore hommikupool, ja mina jalutasin lõbuga. Teed olid pooleldi sulanud lund ja porikampe täis, kuid heade jalanõude pärast oli mulle see ükskõik.

Omas rändamiselustus olin ma niisugusesse kohta sattunud, mis mulle näis wõõras olewat. Sanatoriumi ümbritsewate metsade selles osas ei olnud ma nähtawasti weel käinud, Ma uurisin kaarti ja nägin, et sanatorium enam kaugel ei olnud, kui ma teatud teed kinni hoidsin.

Weerandtunnise rutulise rändamise järele olin ma teele jõudnud ja uue weerand tunni pärast seisis wäike sild minu ees. Ta oli õige wilets, ainult mõnest lauast tehtud. Kuiwal ajal wõis see ojakene ainult kraaw olla, nüüd lumesulamise ajal, oli ta kaunis laiaks paisunud,

Üsna äkki asus mu pähe mõte, et sel wiletsal sillal, õigemini, purdel, õige kahtlane kõwadus wõiks olla. Ma wõtsin suure kiwi, sihtisin ja paiskasin kiwi kesk laua peale. Järgnes pragin ja puudest polnud midagi enam järele jäänud. Wesi kandis tükiid kaasa.

Sügawas mõttes jäin ma seisma. Selle silla pealt wette kukkuda — kas oleks see tõsine õnnetus olnud? Kas ei oleks mõni murduw lauatiikk wõinud minu oimukohta surmawalt tabada? Koht oli kõrwaline, üksik — mis oleks minu karjumine aidanud? Siin oleks wõinud inimene teadmatuna surra!

Ja kuna ma pead murdsin, kas siin mitte see minu waenlane ei asunudki, kes mind luuras, sammusin ma sügawas mõttes koduteele. Nüüd ei wõinud otseteest muidugi enam juttu olla, ja suure hiljajäämisega jõudsin ma wiimaks sanatoriumi tagasi. Lõuna oli juba mööda, ja mina pidin üksi lõunat wõtma.

Kui ma raamatukogutuppa olin kohwile läinud, ilmus äkitselt van Staal.

„Siin Teie oletegi, põgeneja?!“ ütles ta tasakesi ja nagu pisut pahaselt. „Otsisin Teid terve enne lõunat. Minu masin on valmis!“

Ma tahtsin midagi pajatada öötööst, aga see oli minu arvates nii väiklane ja koolmeistrilik sel silmapilgul, mil teine oma kordamineku üle rõõmu tundis.

„Tulge, olge head, tulge kohe!“ kõneles van Staal edasi, wõttis mu käest kinni ja kiskus mu toolilt üles.

„Aga —“ katsusin ma talle vastu panna, sest ma olin tõesti wäsinud pikast jalutuskäigust. Van Staal katkestas mu sõnad.

„Teie peate tulema! Nüüd kohe! Teie ei tohi nüüd vastu panna, sest ma ootasin ja otsisin Teid terve hommiku!“

Ohates tõusin ma üles ja läksin talle järele. Ruttu treppidest üles minnes, seisime peagi ülewal, ja van Staal awas ukse. Ta lükkas ukse lahti ja meie astusime tuppa. Minu taga pistis van Staal wõtme jälle ukseauku, keeras ukse lukku ja pistis wõtme tasku. Mulle tuli meelde, et ta ukse ka siis oli lukka pannud, kui me esimest korda siin ülewal olime käinud. Ainult seda ei mäletanud ma kas ta siis wõtme ka oli tasku pistnud. See poisikeselik tähtsus hollandlase olekus ajas mind wõikselt naeratama.

Juhuslikult langesid mu silmad tuppa astudes kella peale, mis joonistuslaua seisis. Selle tunninäitaja näitas wiieendat tundi. Ja — üsna selgesti teadsin ma äkitselt: see oli seesama aeg olnud Wertheimi kaubamajas, kui ma kõrwalisesse koridori oli pöranud.

See oli — see oli sama tund! Kolm korda kahekümnenelja tunni eest oli teisik minu taga seisnud ja waas katki läinud!

Nii äkki, nii ootamatuna asus mu rinda see teadwus, et kõik mu mõtlemisewõim silmapilguks nagu seisma jäi. Ja siis oli esimene — pool mõte, pool tunne — suur imestus. Kust pidi mind siis hädaoht ähwardama?

Nii meeletu näis minu arust see olewat, et ma korraga jälle arwamisele tuln, nagu oleks hommikune purre mind ähwardaw hädaoht olnud. Nagu wälk olid need mõtted mu südamest läbi käinud. Siis aga sai mu arusaamine korraga jälle selgeks ja kaineks. Ma sain tähelepanelikuks ja pidin sel silmapilgul üliettewaatlik olema!

Van Staal oli nurka astunud ja eesriide eest ära tõmmanud. Ta pööras mulle selja, ja kui ta nüüd weel ühe sammu tegi, mis mulle wõimaluse andis kõrwalt ta näole waadata, tabas mind järsk kohkuwus.

Hollandlase nägu oli jälle hirmsaks muutunud; jälle kiskusid ta näojooned wiltu, jälle olid ta huuled nii kõwasti kinni pigistatud, et nad otse walgeks läksid, ja jälle olid ta silmad nagu rõõwlooma-silmad punnis, wäljatulekul, hirmsad, täitmatud!

Ja siis, korraga, pööras van Staal ümber ja kõik oli ta näolt nagu ära kustutatud. Ta nägu oli rahulik, ta hääli muutmatu.

Minuga oli neil sekuntitel, mil ma van Staali silmitsesin, iseäralik muudatus sündinud. Wälgukiiruselt tulid mulle kõik sündmused jälle meelde: hollandlase pilk kirjutuslaua seiswa Noora Marri pildi peale, tema saanisõit ja pärast ootamata kokkusaamine Nooraga maanteel — ja äkki asus mu rinda kirjeldamata kohutaw teadwus, millest mul siiamani aimugi ei olnud. Midagi oli Noora ja van Staali wahel, mis hollandlase minule surmawaenlaseks wõis teha wõi juba teinud oli.

„Tulge, sir Henry“, ütles van Staal rahulikult, peaaegu pühalikult. „Eesriie on „saawa nurga“ eest ära tõmmatud. Teie peate minu kirjutusmasinat nägema.“

Ma pistsin parema käe püksitasku, kus mu rewolwer seisis.

Siis astusin ma lähemale.

Madal lauakene, mille ees tool, kandis tassast, iseäralist apparaati, mida waewalt kirjutusmasinaks wõidi nimetada.

Van Staal istus toolile ja hakkas seletama. Peaasi tema seletuses, mis igal puhul lühike ja selge oli, et masina juures kõik kümme sõrme ja ka käerandmed pidiwad tegewad olema. Selle järele oli tastatuur sisse seatud — wäga lai ja madal. Kuuli peale korraldatud tähebawaldasid õige wõõrastawat mõju, ja mu rinda asus imestus, kui van Staal selle masina peal hakkas iseäralikult laiaili aetud sõrmil kirjutama. Masin andis tõepoolest selge ja kena kirja.

„Teie oleti minust aru saanud — eks ole tõi?“ küsis van Staal ja tõusis üles. „Kas pole kõik uus, kuid ometi nii lihtne ja algupäraline?“

Tema toon oli nii liigutaw rõõmus, et ma talle midagi sõbralikku ütlesin.

„Nüüd katsuge ka Teie kord tema peal kirjutada!“ ütles van Staal ja pakkus mulle tooli.

Mina jäin seisma.

„Ei — mina pole kõigest aru saanud. Palun, kudas oli lugu wõlwigaga, mis käeraudmega tuli alla wajutada?“

Van Staali nägu tuksatas kärsitult. Aga kohe selle järele walitses ta jälle enese üle.

„See wajutatakse lihtsalt kahe käerandmega maha, kuna sellejuures peopesad ja sõrmed üles tõstetakse,“ ütles ta silmatorkawa rahuga. „See on masina juures kõige lihtsam liigutus. See lai klawh on selle jaoks. Selle liigutuse läbi tehtakse, et tähekuul poole liigutuse teeb, nii et suurte tähtede külge ülespoole läheb. — Nii siis: olge nii lahke!“

Mina jäin seisma.

„Tehke seda mulle weel kord ette!“

(Järgneb).

Armas Mats!

Täidan oma lubamist ja kirjutan sulle oma reisist Silgulinna.

Nii siis kolm tundi ja 75 minutit peale kolmandama kella sõitsin jaamast välja. Jaamas andis Wene papp mulle hingednnistust ja mattis mind ühes teiste reisijatega maha, igats juhtumiseks, tead, nagu sõjaväljal enne lahingut tehatse. Ja Jumala eest, ega see sõit naljaasi ka ei olnud. Ehut, ja oleski vedru välja viistanud. Silgulinna jõudmine alles õffel. Warem kuidagi ei olnud võimalik, sest Sürgaweres wannati antur kraawi ja tehti pistene salooga. Pärast selgus, et keegi Wiljandi juut oma kalossi Vindenisse oli unustanud ja nüüd „elstra sõidu“ tagasi Tallinna tegi. Sellepärast siis potasime.

Nagu ütlesin, jõudmine Silgulinna õffel. Numbriid olivad igalpool täis ja esimese õõ magasin Silgulinna tulinud tante Viischi möblieritud kabinetis, kuhu mind keegi lahle haridusofatonna ametnik juhatas. Järgmisel päeval sain herra Rahni keldris rahulise nurga. Hea, et seda weel sain — tohtlustotjad ja sõjatähjude hindamise komisjoni „sekretäärid“ on muudu kõit ulualused selwestreerinud.

Paar päewa elasin walfelt ober-õsti kottide otsas. Seal korraga juhtus midagi põrutawat. Keldri kofisid hääbed: „Klekiline soetõbi siin. . . Appi, appi. . . Mein Gott und Vater unser. . . Joolesin „Kätklisse.“

Peaks ja teadma, kuidas õht sibulaga lõhnas. Mu Jumal küll. Õfegi woorimeeste hobused aewastafid. Julmesed minestafid iga minut. Terwe aruõritsi kolonne higistaf wahelpidamata, minestanuid meelemärfufele tuues ja neid küllma weega üle walades. Tõmmafin gaafimaste ette ja sõitsin linnaarsti juurde.

— Tohtriherra, kuidas wõite nii rahulikult kufhetil lamada, kui hädaõht terwet linna ähwar-dab,“ kirjufin wahafelt mattferikla kabinetil äwel.

— Pole wiga, mu herra. Teie olete wift wõõras siin?“

Doktori külmawerelne toon imestas mind.

— „Palun rääkige“, sundisfin kirjufitult arsti.

— „Teie ei tunne siis fella taudi batfillust, mida „Matskiniis“ kufjutafse?“

Doktor muigas salalikult ja filtas oma libe-dat toonu.

— „Ei. . . ei tunne. Olge häa rutemini,“ wastafin koswawa uudishimuga.

Ta algas:

— „Waadake, ast on äfna lihtne. Juudid kawatfefd oma „Vaterlandi“ afutada. Selleks kogus Walgas keegi Schames pooltasutaid, labidaid, pürakfiliini ja muud sõjawäe warustust, fiin meie linnas jälle esimese klassi maroböör Krakfusen — fufkurt tubakat, nisu jahu ja tuntud fitfimütsi wab-rikont Matskin „ober õsti“, kurfeerides suitsufiinfidega Riia ja Silgulinna wahet. Hiljuti waliti Schames sõja, Krakfusen tohtlus ja Matskin kau-

bandus ministritels. Afutati kaitfeliidu „abteilung“ kuna wiimane „põranda all“ lõõtas walwates peen-jahu ja fufkru piramiidifid. Afst ebenes. Kuid kas juut, farnit, siis oma gefheftist loobub. Ennem müüb ta Palestiina maha ja lasseb püfifid pürakfiliiniga õhtu. Nii minister Matskingi. — Gattas pükfitastudes pürakfiliini Tallinna wedama. Ja juhtus „pifhelene epardus“ — ministriherra jäi pükstest ilma.

Cesti kroonu aga määras Matskiniile kolme kuu peale prii patuli. Praegu leinawad kõit juudid kadunud Vaterlandi ja huluwad uulitfotel.“

— „Aga see kole sibulalõhn?“ küfifin dok-torilt.

— „Sibulaid tarwitawad juudid nutmise juu-res. See on juba nende juures wana komme.“

Nii rääkis mulle arst.

Selsamal õhtul weel sõitsin Tahluranda, et mitte sibulawingu surra.

Edaspidi kirjutan siit külla uudifeid. Praegu läheneid felfkspoodi kuulama. Seal on iga õhtu kõit külla kooliõpetajad ja ajakirjanikud koos ja nende käest loodan palju kuulda. Seni aga hüwa patfi. Hoidku sind kõit waimud täide eest!

Jällenägelemiseni! Aufpeterfon!

Sinu A. Tammo.

Wõistes, 14. II 20 a.

Lõwi ja konn.

(Walm lastele ja lastelastele).

Ministrid on küll rahwajuhid, kuid nad on siiski samasugused inimesed, nagu kõik teised, Raha Jäss ühesarwatud. Neil on kaks jalga, naba, wõimalus modernse habeme kaswamiseks ja tuleb ka ette, et wahel mõnel kõrwatagused märjad on.

Ja neile juhtub samasugusi äpardusi, nagu igale teisele pesuwahetajale.

Ja see ei ole mitte ainult meie demokraat-lisest ajajärgust tingitud, waid seda on ka wa-remalt ette tulnud.

Nii juhtus ühe wäga hea ja armsa mi-nistriga 2000 aastat enne Puskari sündimist lugu, mis õige pikk lugu on, kuid mida lühi-dalt järgmiselt wõib kirjeldada:

Kusagil peeti maskepidu.

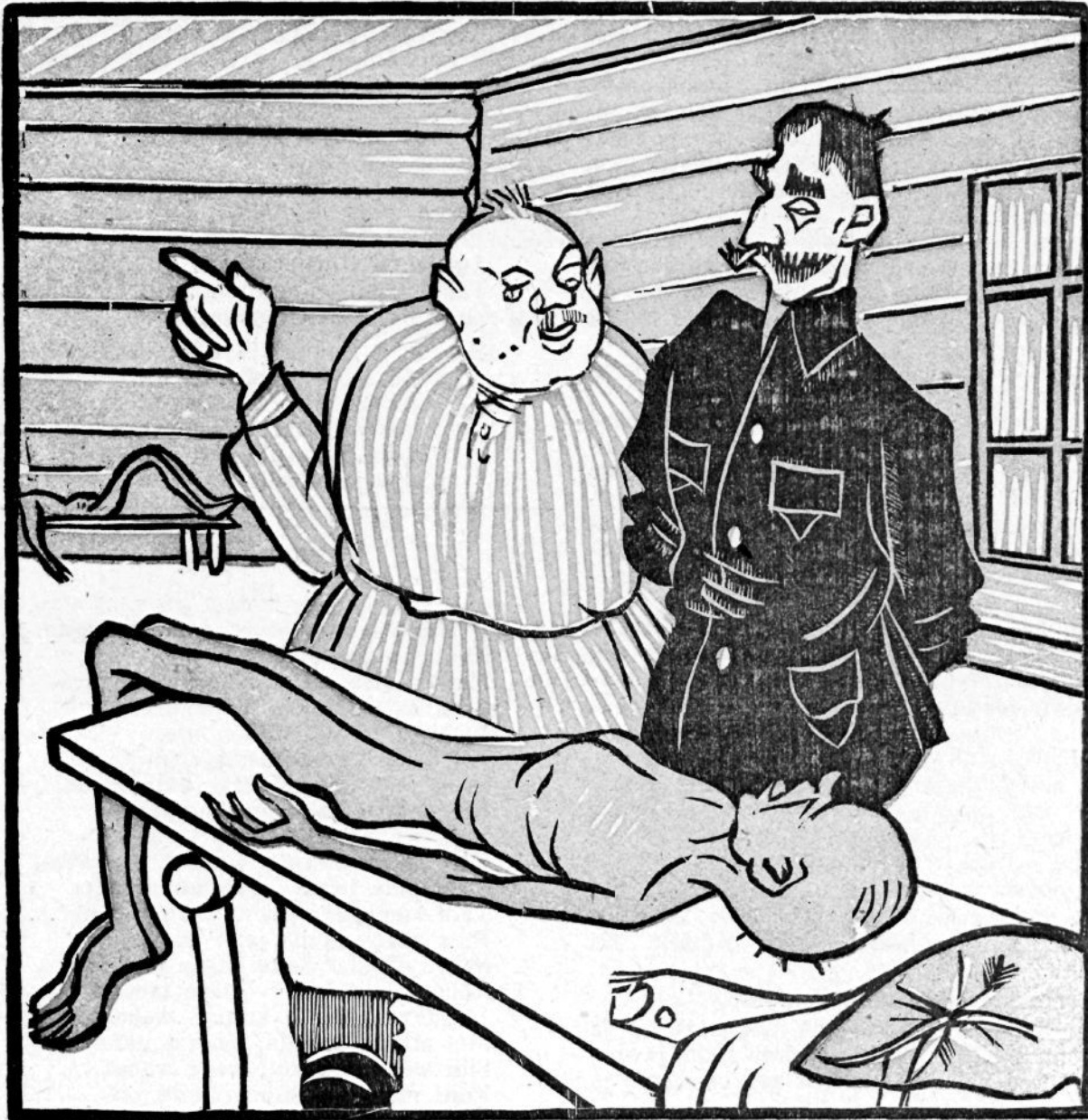
Et inimesed maskeerimisest lugu pidasid, siis oli pidust osawõtjaid palju, nii hästi õrne-mast kui ka karmimast soost.

Et sel ajal wiinawedel keelatud oli, siis oli wiina laialt ja sellepärast ka pidutsejate meeoleolu lai.

Kisati, kärati, katsuti midagi laulusarnast atmosfööri lasta, pilluti konfette suhu ja silme ning wahetati õrnumaid tundmusi wiieaastase wibuta Amori kaudu.

Pildike wangilaagrist.

(Mitte Pääsküla.)

„No küll see semlak on laisk, kui ta teaksite!..” Mõtelge, ometi — juba kolmat päewa on ta surnud!”

Maskepidu, nagu harilik maskepidu — vähemalt kella kaheteistkümneni.

Siis aga tõusis see maskepidu oma kunsti väärtuse poolest, sest — pidule ilmus minister.

Eht, algupärane, elus minister.

Ilma, masketa, ilma grimmita — niisugune, nagu erakond ta loonud oli.

Kõik jahmatasid. Paljud, kelle südame-tunnistus, kaubamuretsemise tunnistus, isikutunnistus ja muud tunnistused puhtad ei olnud,

panid omale kahekordsed masked ette ehk kadusid hoopis pidult.

Kuid minister ei olnud kuri.

Ta oli kehastatud naer. Iga väiksem kui asi sünnitas talle koledat nalja ja ta ei jõudnud niipalju muigeid alla neelata, kui suu wõttis.

Ta oli enese iseäralise lõhnaõliga sissi pritsinud ja selle sissepritsimise tagajärjel olid püksid kole raskeks läinud, koolutasid jalad kõweraks ja sundisid tuikuma

Kuid minister oli asjatundja ja ta ei ujunud oma organismuse transpordiga liiga kaugel seinäärest.

Kuid, et mitte liiga palju oma alamate keskel ringi traageldada, istus minister fuajeesse sohva peale.

Ta pigistas silmad kinni ja kutsus poole-ritud sõrmega walget elewanti, kes lae all tubakat parkis, oma poole. Et elewant aga londi otsagi ei liigutanud, siis awas minister oma silmad, kogus oma näoskrishaalile sappi igat stiili ja tõusis püsti.

Järgmisel silmapilgul oli elewant unustatud ja ministri wurrudealune läks lahti, musta sabakuue latsile tilka kukkuda lastes, mis siirenduses taha ei jäänud Bab-El-Mandebi kallist pärlist.

Maske, ilus, nagu kurat ja põrgu, sammustast mööda kergel, wibutawal sammul.

Paljas piht lõi kontratakas eliktri kiirte tormijooksud tagasi ja kiiskas, nagu elewandiluust Buddha kroon; ümmargusel lihawal kaelal kallistasid kirglikud mustad juukseojad teineteist, nagu nooredussid; põlwedeni kleidiwabad siidisukastatud jalad karjusid suudluste järele ja puusade õõts oli sõnadeta Drigo sere-naad.

Minister tegi liigutuse, mida igasugune trükimust ignoreerib ja sammus maskele järele.

Et ta minister oli, siis ei olnud talle serwategemine raske.

Wiie minuti pärast olid neil serwad koos ja nad läksid puhwetti ja sealt mujale.

Ja mujal wõttis maske omal kätte eest ja minister nägi nägu, mis ilus oli kui Boticelli ilusam maal ja kaunim kui sultani kõige ilusam naine fontääni hõbedases owaalis.

Ja nõnda edasi.

Siis lõppes see öö. Algas päew. Ja päew on proosaline. Ta nõuab tööd. Kõigilt. Ka ministrilt.

Ja minister läks oma ametisse.

Purjelaewad olid kaugelt maalt tulnud ja soola toonud. Sool laaditi laewalt maha ja saadeti maad mööda laiali, sest aeg oli mage ja rahwa jänu soola järele oli suur.

Minister läks sadamasse, et oma silmaga näha seda soola wäljaladimist, sest üks tõsine minister peab ka teadma, mismoodi sool wälja näeb, kui ta sisse on laaditud ja mismoodi, kui ta wälja on laaditud. Sadamakuuri sisse astudes langes ministril prill nina pealt ja pahema jala konnasilmast jooksis wägew waluhoog läbi.

Naisterahwas, see jehowalik olewas, kellega ta eila elupoesia proosaks oli realiseeritud, istus seinä ääres heeringatünni otsas ja õmbles suure puunõelaga soolakotta kinni.

Ta käed olid tumedad kui mustlase saani aisad ja nägu tolmunud, kui kahenädaline moosipirukas.

Ja toalett oli demokraatlisem kui Sokratese wäimehe Demokratese pulmakuub.

Minister pööras ümber ja läks sinna, kust ta tulnud oli.

Aga ta ei olnud mitte burshui, waid läbi ja läbi rahwamees ja ta pidas lugu rahwa heast käekäigust.

Weel selsamal tunnil ilmus soolakotiõmblejanna juurde kuldses riides ministri käskjalg ja wiis ta enesega kaasa.

Naisterahwa hirm oli suur, sest ta mõtles, et ta ratta peale kistakse ehk woorimeestele söödaks wisatakse.

Aga sündis hoopis teist.

Talle pandi rikkalikud riided ümber ja anti soe koht suures ametiasutuses.

Moral: Suured ja wägewad mehed ei ole mitte tigidad ja kurjad, waid nad on helded ja heasüdamlikud kui nende soowisi täita mõistetakse. Ja nende soowid ei ole mitte suured, armas laps ja lapselaps!
Gori.

Pärnu riimid.

III.

Uus aasta — uued soowid wagad.

Kuid siingi takistamas „aga“d.

Meil kuulsas „Endla“ kunstihoones

Kõik asjad pole seni joones:

Weel figureerib weiderdaja,

Nii õelda „asjaarmastaja.“

(Kes „asja“i armastaks küll linnas, — See sõja tõttu hirmus hinnas!)

Linn trupet alalist küll soowiks,

Kes „kunsti kunsti pärast“ proowiks,

Kuid jälle „aga“: puudub raha!

Tall' samogonn pand „kanna taha“ . . .

Kuis saalis korda jalul' seada,

Meil' „Endla“ seltsi otsus teada:

Kõik poisijõngid — ukse taha

Ja suurematel — krapsti maha! . . . —

Mis muidu kuulda, päewal näha?

Siin weetlewat küll wäga wähe:

Kord märkad juniiori-rühma,

Mis tõmband end kui „tibla“ kühma;

Näed „Kaitse-Liidu“ wiimast järku —

Laul ropp sull' sellest annab märku,

Kuid „utsinas“ ta hoolas, krabe,

Ehk nabani küll tolkneb habe . . .

Pöiktänawatel tibla banded —

Suur-Walgewene wiimsed anded;

Ka turul üksik tädi, onu,

Kaks woorimehe nälkund kronu,

Saad politseilt weel „suhteid“ lakku, —

Linn päewal muud ei suuda paku.

Punkt seekord lõppu jälle toogu,

Et sulg wõiks wõtta wärsket hoogu.

23. I 20.

J. Hõbelaisk.

Wäike etteaimdus.

Siljuti oli „Päewalehes“ kuulutus, kus „Karnaria“ äri teatas, et tal kaks pruuni toru-
fäbarat riigikontrolööridele müüa
on. Warsti saame ehk järgmisi kuulutusi lugema:

Wähepruugitud punnwinn, naht taguni-
kuga pälfid ja kunstilised lääb müüa Usutawa
Kogu liikmetele.

Suur ilmapõhjata kott, muntraud ja wale-
wõtmed müüa toitlusministeriumi ametnikkudele.

Häid tuletikka müükakse odawalt laduühematele
ja promiandi aidameestele.

Sinnawolinikkudele müüa paraja hinna eest
head unerohstu.

Kunstisafonna ametnikkudele soowitame häid
ja odawaid kunstilisi filmi.

Head rohstu sifemiste haiguste wastu walimis-
tame odawalt sifeministeriumi teenijatele.

Sõhnasli, puudert, kuimatud kartulaid, kom-
passe, traabillaale ja maakaarta müüme wäike-
maksu eest wälisraatonna liigetele. Gori.

Päewakaja.

Kas lugejaist tunneb keegi juba õhus ke-
wade-sarnast meeleolu? Mina ka mitte. Praegu
lamab maa kõige õudsema katte all ja lindude
tulekuni on weel küllalt aega.

Aga . . . linnud hakkawad siiski tagasi
lendama.

Aadeli-linnud nimelt. Neid on Saksamaal
ja wõõrsil elamine tüütanud ja waja „armsa“
Eesti poole pöörata.

Endised mõisaomanikud ja parunid saada-
wad wabariigi walitsusele palwekirju, neid wa-
bariigi kodanikkudena Eestisse tulla lasta. Ja
Eesti iseseiswust tunnistawad nad kah korrali-
kult!

Olgu terwitatud esimesed kewadelinnud,
omaaegsed „linnupriid!“

Kohalik Saksa leht toob sõnumi, et Niko-
lai II. kroon Krakaus kellegi Dr. Schwarzji juu-
res läbiotsimisel üles leitud. Wana Kolla on
arwatawasti surnud, sellepärast wõiks krooni
Willem II-le anda, kes siis tasapisikesi troonile
kipuks. Wõi — jälle Willemi enda kroon üles
otsida, „Revaler Botele“ ja tema kannupoistele
meeldiks see hästi.

Karskuspüha peeti meil, koosolekuid ja
märkide müüki korraldades. Koolides räägiti,
et, waatke, lapsukesed, joomine on üks hirmus
asi. Aga kooli-pidul tõmbab sama karsklane-
õpetaja enese täis ja ei tunne oma õpilasi ära.
Karskus on — lastele, ja wäike meeleülendus
— suurtele.

See peaks küll ümberpöördult olema.

Kohwimajas jälle tordid,
kalliks läinud lõuna-sordid.
Söögi kõrwa — ära nuru! —
antaks sulle sae-puru?
Seda küll — see leiwana
kõlbab linna tshekiga.

Nüüd Tartu saab meil raadio,
kuid ei see palju kasu too.
Sest „Postimees“, ehk tuleks ta
küll raadioga, traadita,
ta Tall'nna jõuab alles siis,
kui mööda läinud päewa wiis!
Ta Tall'nna jõuab alles siis,
kui otsa lõppend toitluskriis.

Post wäljamaalt meil pärale
nüüd tuleb õige kiireste,
ja õige kerge waewaga:
me suure aurulaewaga.
Ta Tall'nna jõuab alles wast,
kui „parandud“ on meestel mast,
ta Tall'nna jõuab alles wast,
kui lahti tehtakse „Palast“.

Meil rahu teha jõutakse,
pantwange wälja nõutakse.
Need piiri peale tulewad,
me mehed wastu wõtawad.
Kuid Tall'nna jõuawad nad siis,
kui õitseb kewadine hiis,
jah, Tall'nna jõuawad nad siis,
kui susla kohale nad wiis!

Ka salakauba wastu, näe,
on walitsusel määrus käe.
kui kinni kaup wast püüetaks,
siis pealinna saadetaks.
Ta Tall'nna jõuab alles siis,
kui otsust teinud kohtumiis.
Ta Tall'nna jõuab alles siis,
kui wangist lasti ärimiiis!

Sa Tartus kõhtu trummi lööd
ja odawasti lõunat sööd:
Mil tuleb Tall'nna sama wärk,
et maksab lõuna mõni mark?
Ta Tall'nna tuleb alles siis,
kui poodis oleks suhkur, riis.
Ta Tall'nna tuleb alles siis,
kui Tartus maksab kümmet wiis!

Oswi.

Pleklitõbe „batsilluste“ laukumine.

Hulk Wene Põhja-Lääne armee ohvitseera „Kitoboiga“ Tallinnast välja sõitnud. Ärasõitjate olla ka mõned kohtualused. Ajalehes!

„Hei, pidage kinni — ma tahan protokollid teha!“
 „Ehehe!.. Meil sina mitte enam protokollid teha ei saad, meie lühme minjema. Aga meie tjad ja woshkad slla jääma, wot neile tegema sinu protokollid . . .!“

Rahu.

Et igasugu etfiarwamisi ära hoida, mis minu puhtloodus-teaduslike kirjutöö puhul tekkida wõiksid, luban enesele kohe alguses ära tähenbada, et rahu, millest ma rääkida tohan, sugugi midagi abstraktset ei tähenbda, waid just selle wärsu archi-konkreetne asi on. Rahu on kõige lüüsi-selgroo elajate juures seitsaadi, kui neid lahti lõikama on hakatud, leitud ja lõik teadufemehebed, kes teda omo lihafilmadega näinud eht temaft isiklikult eraomandufeks olewate kõrwadega kuulnud, tunnistawad, et tema kuju on piklik ämargune ja et ta seest õõnes on. Selles õõnsuses asub rahukohus, eht, kui ta, õõnsus ilka, juurem juhtub olewat, isegi rahukohtu-koogu ja kaswa-

wad wäga ilnsad ja magufasti lõhnawad „rahunurme lilled“, nagu neid üks Gesti tohter kõigi ladinlaste kuuste on nimetanud. Wiimased on lahjud liig mikroskopilised ja sellepärast ainult meile — teadlastele — ligemalt tuntud seft ajast, kui Nürnbergi trehtriga meile hurra-patriotismust hakati fiske waloma. Igas „rahunurme lille“ dies on kaks kasfi: isakass ja emakass. Isakassi kutsutakse wahel ka tolmukassiks, seft et tal pea otsas tolmab, mis tema suureft waletamise-annist tunnistust annab, nagu wanõõnagi tunnistab: „walefab, et pealagi suitseb.“ Tekkinud tolm wõi suits paneb emakassi aewastama ja lurtsuma ning tagajärg on lahupoolega wiljakau, mida rahustamifeks kutsutakse ja mis üks tubli medikament buntari-haigufe wärsu

Puude puuduse ajal.

„Aga papa, mis sa mammaga teed?“

„Ära karda, ei tee midagi — ajan mamma pooleks tunniks abju, siis saan.e sooja toa!“

on. Rahusid on enamasti igal rahuliku loomal
kats, ainult rahutud on temast päris ilma. Wi-
mašte sellä kuuluvad ka luulekajad, kes rahu otfi-
wad, aga kuskilt ei suuda seda õiget rahu leida.
Kahjuks ei tea nad, et see nende otfitaw kõige hari-
likum lambarahu on, mis wahel ka neeruks saab
hüüitud ja mille sees rahupalmi seemned peituvad,
iseäranis sel juhtumisel, kui perekonna isa wihane
on ja teda maitsemalt praaditud lambarahuga tahe-
takse rahustada. Kes rahust enam tahab kuulda,
pöördu selles asjas Riidala poole; tema jutustab
teile jälle lord Suurest Rahust, minu misjon on
aga nende riidabega sedapuhku täielind.

Hendrik Adamson.

Ajalehelugeja.

— Noh, mis seistunin ka uwmembet om? —
Ei ole päris õge mitte kedägi, muudkui wormi
willä akatefs jälle wõtma — Jõha jälle. No aga
mis sääl ülemä juhateja taametist kuulda om? —
Om üits tressramm: enämblasta lasewe cestlasti pa-
kaasige maha. — Doe kurjawaine, wõdi pakaasige!
kos mehi ka jälle noblitseerites? — Jti noblitsee-
rites, kos sis mudu. Kuulet esi, et pakaasige... —
Mujah, ega's kedagi muudku miu wõjassel kah minel
Wõja tuwma üttruse psest rumbi tange ja tiitä
piimä suppi enne aräminekut. Noh, mis sääl wiil
om? Doe edesi! — Mis ma sul loe? Kas ja tiitä
kah, mis om potsus-timukraat? mis rahwerkonn?
Ei tiitä? Noh, sis ole paremb wait!

H. Adamson.

Wäikesed wemmalwärsid.

Meil salakaupa weetakse,
siis piiril kinni peetakse.
Ja kui nüüd lähed küsima —
kes läks siis kaupa wedama —
noh, selgub, mis nii harilik:
tal puudub äkki omanik!

*

Üks wabrik teise järele
jäab seisma, läheb puhkele.
Puuwillawabrik, Luther, Krull —
waat' nüüd on lugu alles hull!
Ei walitsus saa aidata,
kas määri piiritusega!

*

Küll rahuwanker pikka weab.
Kes selle lõpusihti teab!
Üks wäike nõks ja asi — tops,
see oleks aga küllalt lops!
Me siiski usus loodame,
et hea on sillutatud tee!

*

Kui õhtuti sa wälja läed,
siis poissa, plikakesi näed,
kes liuwäljalt tulewad
ehk jälle sinna ruttawad.
Küll mõnigi ju oskab wist
nii hästi liugu laskemist!

*

Küll oleks asju paljugi,
mis puuduta wõiks alati.
Kuid mõni neist on kõlbmata:
kui puudutad, läeb haisema.
Seepärast parem kõigile.
kui lõpetan ma laulukse. Oswi.

Mitu halba ilma peal?

Mitu halba ilma peal?
halba ilma peal.
Üks on samagonn sakuskata,
teine juut, kes majata,
kolmas küla puskariwabrikuta,
neljas minister portfelliita.
wiies tshek, mis suhkruta
kuues Wiru daam kawaleerita,
seitsmes karskusepüha wiinata,
kaheksas ametnik piirituseta,
üheksas kukk, kes munata,
kümnes onupoeg sooja kohata,
üheteistkümnes hobu passita,
kaheteistkümnes puskaritaat toruta,
kolmeteistkümnes linnaisa uneta,
neljateistkümnes teater ahjuta.

Gori.

Proow № 42.

(à la Pallast).

Kuplee tutwal wiisil.

See on alles lugu,
wõib rõõmusta sugu,
mis teile siin jutustan ma,
kui tuleb kord õhtu,
pange tähele kõhtu,
ta naerust wõib laguneda,
kus „liblika frondid“, —
kus keerlewad fondid,
sealt weidike weereta tean,
au Hellatil olgu,
ta sulus ühe „mulgu“,
ses suhtes teda kiitma ma pean.

Oh, mil oleks kõigil prundid ees,
kes hiiliwad „unter arm“, —
aega surnuks lõowad cafees,
ei ükski seadus ei ole neil karm...

Et naised on hellad,
kui kiriku kellad,
see wale on läinud ju moest,
nüüd moodi läind lugu,
et tugewaim sugu,
pool kautand on terwise loest,
nüüd tuleb ju rahu.
säared teeb suhkur, jahu —
oh welled mis mõtlete te',
kas Soome lahe kallast,
wõib loksutada Pallast,
mis „magedaks“ teinud on wee.

Oh, mil oleks kõigil prundid ees,
kes hiiliwad „unter arm“, —
aega surnuks lõowad cafees,
ei ükski seadus ei ole neil karm...

Nüüd tabati ime,
mida nägi iga pime,
kes wähegi liikus ja käis,
kus liuglesid sonid,
kus lendlesid monid,
see „loose“ oli „weenuseid“ täis,
meie kõlbluse kainus,
kas see oli ainus
koht, kus anti see ootamata plaks,
oh oleks ma „neiu“, —
siis teeksin ma leiu,
wähe rohkem kui „nelikümmend kaks“.

Oh, mill oleks kõikil pruntid ees,
kes hiiliwad „unter arm“, —
aega surnuks lõowad cafees,
ei ükski seadus ei ole neil karm...

August Brawó.

Autobiografia.*)

Hans von Kätk.

Minu aastapäewa puhul meie pilkettijanduses — eht, tes koera jaba kergitab, kui tema ise.

Minu isiklikule sekretäärile on mitmed Eesti seltskonnategelased ja väljamaa kirjanikute rõhmad, nagu „Société russe des Navigations et Commerce“, „Deutscher Lloyd“ ja, muu seas, ka „Kasariitja Pulli ühistus“ tungivat soovii avaldanud — minu eluloo kohta teateid saada, siis olgu eesolevate ribadega minu autobiografia siin lühedalt kokku võetud.

Selle peale vaatamata, et minu esivanemad juba Henrik Vinnupõudja ajal aadeli seisusesse tõsteti, on raske nendest järjekindlaid geneoloogilisi teateid saada. Siin ja seal, vanades kloostrikirjades, eht ladinakeelsetes kroonikates leiab mõne teate, mis seda eht teist minu esivanematest jutustab, — siis aga laob nendest jälle igasugune jälg. Lõuna neid loemata mõnes teises Euroopa nurgas jälle trehvad.

Kõikide minu esivanemate iseloomust käib siinse joonena läbi üks naljatuju, mis neile, nagu edaspidi näeme, mitte kasuks ei olnud; sest mitmed nende seas olid oma osavuse tõttu kaunis kõrgele astmele seltskondlised redelil roninud, aga nende suur suu kukutas neid sealt jälle alla. Kõige vanemaid teateid minu suguvõsa üle jutustab Benedikti kloostrit munt v. Regt (waata: „Scriptores ordinis St. Benedicti, qui 1350—1680 in imperio Aust Waco fuerunt et carmina latina composuerunt.“) Tema tõendab, et üks minu esivanematest Jerusalemmas, Saalomoni templi ehitamise juures podrätsif on olnud. Mis seda munt v. Regti niiviisi arvama sunnib on just Saalomoni templis altari kompositsioon. Nimelt, ohwri-pann selles altaris on nii algupäralt tehtud, et selle ehitaja muu ei võinud olla, kui üks suur naljahammus. Munt v. Regt juhib meie tähelepanelut 2 Uja raamatu, 4 peatüki, 4 salmi peale, mida meie piiblit lahti liides loeme:

4. „Tema (ohwripann) seisis kaheteistkümneme härja peal, kolm waatasid põhja poole, ja kolm waatasid õhtu poole, ja kolm waatasid lõuna poole, ja kolm waatasid homuniku poole ja astja oli üleval nende peal, ja kõik nende p . . . b**“ olid seestpidi.“

Kellel muul mõis niisugune naljakas altariehituse mõte tulla, kui minu esivanemal?

Edasi jutustab Benedikti munt, et Saalomon minu esilaga arwet mitte õigel viisil õiendanud ei ole, waid temale raha asemel weskli ja ühe mana nookübara on andnud. Esivanem tahtis selle tembu eest Saalomonile wähegi kätte maksa, pani weskli

tasu ja tingis, et altari kirjeldus sõna-sõnalt piiblisse üles saaks võetud, mida ta kuniugas tegi. Esivanem aga lahtus Jerusalemast ja sõitis Inglismaale. Kui ta ausale ja õiglasele Briti rahwale seda ületohut jutustas, mis temale Saalomon tegi, wihastasid end inglaseid siniseks. See wärv läi neile mitu sada aastat peale ja seda sinist wärwi imestas weel C. J. Caesar, kui ta oma leegionidega Briti saartele läks. (Waata: „De bello gallico“).

Caesar ei leadnud aga selle wärwi põhjust ja arwas, et inglased ennast isedraalse mererohu tuhaga siniseks on määrinud.*)

Siin laob siis esimene teade minu suguvõsa üle ja wanades kirjades on ainult seda leida, et see weskli, mis Saalomon andis, ühest käest teise läks. Et aga reisirimine sel ajal raske oli ja minu esivanemad Saaremaal elasid, ei saanud keegi Jerusalema seita seda raha sisse nõudma.

Järgmine esivanem oli nime all „U h e s i l m a g a - K e l m“ tuntud, kes pärast aadeli seisusesse tõstetud sai. Tema isa oli Kihnu saarel kuulus kõrtsnik ja päris ülewalnimetatud weskli. Terwe rida esivanemaid olid selle paberiga kimbustesse sattunud ja wälja surnud; kõrtsnik aga, kes ühtlasi ka kõrti ametit pidas, teadis, et õiguse ilmas midagi teha ei ole ja otsustas sellepärast oma poega elukutseliseks kelmiks teha, et siis sel teel raha Jerusalema kätte saada. Kui poeg weel warastada ei õstunud, määris isa tema näpud punliimiga, et kergemad asjad ise külge jääks. Kuu teostud õmbles ta pealt kinni, et pois aeglasti harjuts kasa wõõrastesse taskudesse pistma. Kõrtsnik andis poja talentidele täielise wäljaarenemise võimaluse ja aitas mitusada aastat selle kaswatusse süsteemi ette öra, millest pärast kuulus Brantsuse filosoof Kaiz-Инджаръ Pycco oma töö „Emil, ou de l'éducation“ kirjutas. Esimeselt proowireisist, mis poeg mannermaale tegi, tõi ta niipalju kulduure ja muud wärtasju ligi, et ta Kihnu saarel, aastal ** esimese taskutellade ladu awas.

Dma filma töötas ta järgmisel juhtumisel: Ükskord nängisid Diowski mererõwolid tema isa kõrtsis „kahetkümmend ühte“. Pankas oli suur summa. „Ühesilmaga-Kelm“, kelle filmad rahakuhja nähes lõltele löid, tahtis panta omale, wedas kihla, et ta wõidab, wastasel korral kahetõrdselt sissemaksstes. Kui kaardid wäljaanti, pidas Kelm kawa kae nende peal ja piilus ärewuses sõrmede wahale. Witmaks jundisid rõõwolid kaarta awama ja, lätt ülesõstes, leidis esivanem laualt — ruutu-õssa ja pott-ühelja (!). Suures wihastõmbas Kelm oma parema filma peast wälja, wiskas kaartite peale ja sai raha omale.

Edasi räägib ajalugu, et Ühesilmaga-Kelm 30-ne aasta wanaduses ühe ringreisi Sakamaale ette wõitis. Et kergem reisida oleks, pani Kelm

*) Mitte minu auto, waid minu enese elulugu. S. v. R.

***) Munt kui tõiblasel ei tõlba seda sõna täielikult wälja kirjutada, kes tahab, waadatu ise piiblist järele v. R.

*) Caesar räägib: „Omnes vero se Britannii vitro inficiunt, quod caeruleum efficit colorem, atque hoc horridiores sunt in pugna aspectu.“

omale munga riided selga ja tegi iga kenama nais-
rohuga sõprust, teda ta trehwas. Sellepärast on
ta Nabelais armamine tõendatud, kui ta räägib,
et mungad suured kelmid olid ja juba floostri
wärawahoidja wari figitarwalt naiste peale mõjus.

Sel ajal oli Saksa keisril, Henrik Sinnu-
püüdjal üks suur mure, mis teda alati waemas.
Tema noor proua Thusnelda lastis keisrit asjata
aujarjeparijat eodata. Thusnelda oli ilus, kui
poeedi unistat, õrn ja sentimentaalne. Tema sell-
hilised olid — walged naised, uhked lõhnawad
roosid ja wana loski preester. Minneingerid laskid
Thusnelda magusast naeratusest, kullakarwa lottidest
ja ingli filmadest. Mida rohkem edasi, seda õr-
nema muutus Thusnelda näowäru, tawajemaks hääl
ja wiimaks hakkas ta päewade wiisi palmetama.
Näed tujud ja see elamisewiis mõjus halvasti noore
naise peale ja et küll keiser kõige targemad arstid
ja tähetundjad tõtku kutsus, — ei aitanud ühtki.
Ühel päewal anti keisrile teada, et loski wärawa
suu üks imelik mees seisab, suur kaabu peas, mis-
sti wäel, walged kalljud ja niinest saapad jalas. Ku-
ningas lastis wõõra oma ette tuua: see oli
„Ühesilmaga-Kelm“.

Kuningas küsis osawõitlikult Kelmi elu ja reisi-
sihi üle järele ja imestas üliwäga, teada saada,
kudas tema oma parema silma kaotas Kelm aselati
loskis astroloogide juure tähetorni. Seal mängis
ta õhtuti torupilli peal najatad lugusti ja pulus
nii wägewasti, et ühki film tema finalas näos,
nagu automobiili latern hõlmas. Kui ilus Thus-
nelda kogemata ühel õhtul oma balkonilt tähetorni
waatas ja torupillimängijat nägi, naeris ta esimest
korda omas elus nii, et pisarad, kui pärlid tema
õrnal palgel weerlesid ja toaneitsid neid kuldauhi-
lestes se kogusid. Thusnelda lastis torupillimängija
oma juure kutsuda ja Kelm lõbustas teda oma
mängu ja jutuga, kuni kullalauluni. Nii kordus see
iga õhtu. Warst ärtas Thusneldal sõõgitsi, tuju
muutus paremaks ja nelja kuu pärast oli tema leha
ümbermõet keskpaigast märksa suurem, kui enne.
Ühesilmaga-Kelm sai keisriloja ihuarstiks tõstetud.
Kui uubishimulik keiser küsis, millega Kelm tema
naist arstib, et tagajärjed nii nähtawad on, wastas
see, et tema füüsilisi meetodisi kõige tähtsamaks
peab ja Thusneldale isäralist seerumi naha alla
puitfib. Seeditmise korralduselt soowitas Kelm
keisri prouale iga päew algupäralist Gesti toitu,
õdra kakkide nime all.

Kui mõne kuu pärast keisriprouale laps sündis,
mis lohe nagu torupill kändama hakkas, oli Sinnu-
püüdja rõõm kirjeldamata. Ta kutsus kõrgemad
riigiametnikud kokku, andis Ühesilmaga-Kelmile talli
mantli oma õlast ja nimetas teda von Räck'iks.

Siin lõpewad jälle kindlad ajaloosised teated
ja järgmine esivanem on meie rahwa kangelase —
Kalewipojale hästi tutaw olnud. Kreuzwald on
omas lugulaulus selle juhtumise wälja jättnud, olgu
kas teadmatuse tõttu, ehk meieaegse seltakonna
tõlblustunnet haawata kertes. Sugu oli nii.

Üks minu esivanematest, Joachim v. Räck oli
noorelt kõik oma wara ära pillanud, mõisa maha
müünud ja astus, Kalewipojaga tutvust tehes, tema
kalewibrifiku proowireisijaks. Ütsford suwel, mööda
mereranda uidates, proowipatt seltsas, jäi ta mere
äärde istuma ja teeras wilkat Kõitjelt kuulis ta
kalljude wahelt naisterahwa kiljatust ja naeru.
Joachim v. Räck tõusis üles ja läks tawajesi waatama:
seal istuwad — Kalewipoeg ja Saarepiiga. Esi-
wanem waatas seda kaua ja naeratas kawalalt.
Kalewipoeg ei olnud osaw. Esivanemat märgates,
tuli Kalewipoeg sinna, istus tema wastu kallju
rühma peale ja waatas häbelikult maha, nagu
pelsasaanud loer. Saarepiiga naeris kelmilt.

Minu esivanem waatas natutene aega terawalt
naeratades kangelase peale, ulates temale tubaka-
koti, sõnades:

„Sa oled, towarishtsh, hispaania haigusel,
sellepärast ja nõrk kawaleer oledki!“

„Tõesti? Aga kuda sellest haigusest lahti
saada?“

„Peab Hispaaniasse sõitma Dr Gärbe juurde
— see annab rohtu“.

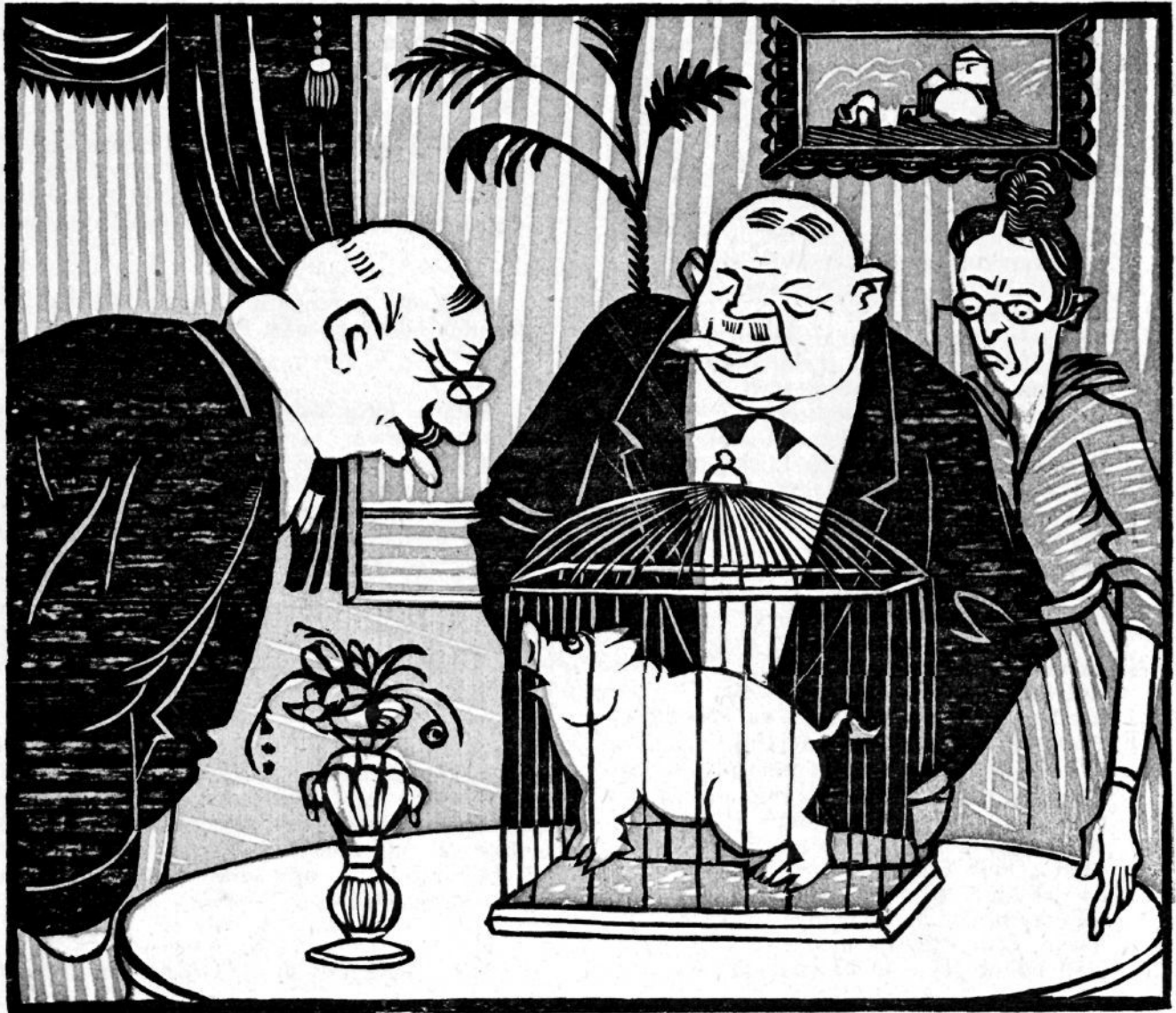
Kalem lastis Joachimi wiibimata Hispaaniasse
sõita ja sealt rohtu tuua.

Esivanem pani ruttu asjad kokku, muretses
Marwast turukauplejate läest wälizwaluuta ja pur-
jetas Rootsi. Et sel ajal täitunnistust weel ei
õndatud, pääsis ta ruttu üle piiri ja juhtus just sel
ajal Stokholmi, kui wilkingid walmis olid — Prants-
fufemaale rööwkäitu tegema. Nad sõitsid wälja.
Põhja merel õdisus Atlantika hingelõhn ja weeretas
suuri, tumesiniseid weewalle, mis üksteisest üles-
kerkisid ja üksteises'e kadusid. Paadid keerlesid
toledatel weemägedel, kui puukoored. Räck istus
hirmul laewa põhjas, kuulas mere hingamist, mis
arusaamatult kujukil ümberringi mühises ja imestas
wilkingite julgust. Esimese laewa ninas seisid suur,
halliunustega Harald, laialiste härjajarmedega
ehitud tinakroon peas ja waatas oma ilusate filma-
dega weerlewat merd. Tema näojooned olid nii-
sama külmad, nagu lainete turjalt üleshüppajad
lendawad kalad. Teised wilkingid istusid saltadena
laewa põhjas ja sõid suurte kappadega õlut. Nii
kadus päew päewa järele ja wiimaks jõudsid nad
Normandia randa. Wilkingid tormasid, nagu maru
tuul, maale. Siin ja seal kerkisid tulekumad,
jooksid laialtaetud karjad, ksendasid elanikud,
põlesid leekides — floostrib, linnad, külad.

Mõne päewa pärast sõitis v. Räck lõuna poole
teele, ühe hobuse seljas rikkast loskist rööwitud
kallid kiwid ja wädrasjad, teisel — loski herra
isttar. Minult hommiku märkas Joachim Normandia
neiu ilu. See oli wangistam, sõdit kallid kiwid,
mis ta ühes tõi, ei olnud midagi wäärt selle neinga
wõrrelde, kelle rinnad walged ja siledad, kui jaana-
linnu munad, filmad, kui sappiirid, huuled —
punasemad rubiinist ja juuksed, kui kallim merewait.

Witmekuulise reisimise järele jõudsid nad
Hispaaniasse, kus sel ajal sultan Ras-Radj-ed-Din
walitses. Joachim v. Räck pani omale kullaga

Lähema tulewiku pilt.

„Missugune imelik loom!.. Kus niisugused peaks elama?“
 „Need loomad elasid waremalt Eestimaal. Nüüd ei ole neid enam kusagil leida. Selle eksemplari sain ma ühelt salakaubawedajalt hingehinna eest osta!“

tiititud riided selga ja sõitis uhte Araabia tätu seljas Alhambra lossi. Seal esitas ta ennast, kui Gesti riigi saadik ja sai araablaste poolt suure auga vastu võetud. Saadikule anti toreid saalid tarvitada. Et aga alles vara oli ja sultan veel magas, saatis v. Kall wangi võetud Normandia neiu, kui kingutuse, sultani magamisetuppa. Neisist wäsinud neiu ei saanud sellest midagi aru, võttis ennast riidest lahti ja heitis magama ilma et ta sulepatjadesse peidetud sultani olets mürganud.

(Järgneb.)

Kuulatusete pealkirjad.

„Eestiteaater“ „Estoonia.“
 „Armas Augustin.“
 Sõidab Tallinnast Stokholmi...
 Tarvitajate-ühisuse „Oma“ ...
 Väljakukkunud juuksed...
 Kadusid...
 Küsida Põhja Pangast...
 Noortmeest...
 Häid heeringaid...
 Linna keskhaigemaja...
 Sisseminek wabatahtlise maksu
 eest... Oswi.

Wäike weste Torist.

Nurk kuulsam Eestis tõeste Tori.
 Kes ütleb, et see ainult lori, —
 See pole oma sarwi, sõrgu
 Weel iial wiinud Tori põrgu;
 Ei tea ta ka Suka Miiast,
 Kes puudrid, pitsid tellib Riias,
 Ei „täkuwabrikut“ ta tunne,
 Tall' wõõras wana „Tähe“-nunne —
 Salts karske, esimene Eestis.
 Seal karskus kõnes, sammus, shestis!
 Ma ütleks rohkem: kes ei tea,
 Et Toril kuulsus ülihea, —
 See pole näinud Kambat-Hansu,
 Kes „Salmos“ tantsib „prima-tantsu“;
 Sel jäme pastor — waga tuwi,
 Kel ainult hirmus saagihuwi:
 See pole „koland“ Puistas, Riisal,
 Ei „kosjas“ käinud Ratta Liisal,
 Sel — kokkuwõttes — aimdus tume,
 Mis wärwi Tori õige jume.
 Ma wõhikule ruttan appi
 Ja täiendan ta teadmist nappi:
 Siin rohkem küll kultuura õisi
 Kui Songa talus sea põisi —
 Wõi-ühisused, pulli-liidud,
 „Maaliidu“ Toomad, Kustad, Priidud,
 Kel kümned kahekordsed lossid,
 Kuid... sõdur pühiks neilt sai krossid!
 Kolm seltsi siin küll nimejärgi,
 Waid aeg neilt riisund elumärgi:
 Paar pidu rätsepp Andreksonil,
 Kes „pahna“ pakub kolkund toonil.
 Kõik õpetajad — naised, mehed
 Meil „oma“ walla „kerged“ lehed,
 Ja „rasnik“ wõimumees pool mutsu.
 (Wõiks Jumal „naise manu“ tend kutsu!)
 Toom, Ollino ja Oja Jüri —
 Neil kõigil „Duma“ kaunis nüri —
 „Kommuna“ eest said oma palga
 Ja lasid Torist ruttu jalga!
 Küll oleks westa — hoia, keela!
 Kuid seekord lõpetan ma. Sela!

J. Hõbelaisk.

Enne ja nüüd.

Enne tehti puust saapaliistusi, nüüd te-
 hakse puust suurte meeste päid.

Enne oli leib tshekita, nüüd on tshek
 leiwata.

Ennes istus waras puuris, nüüd istub
 waras soojal kohal.

Enne kündis mõisnik Matsiga, nüüd kün-
 nab Mats woodi põhjalauaga.

Enne suri inimene ära ja maeti siis maha,
 nüüd maetakse inimene maha ja sureb alles
 siis.

Enne peeti kõige rikkamaks meheks mi-
 nistrit, nüüd kingseppa.

—0—

Uued ja kõige uuemad teated.

Et alttäemaksu wõtmist häwitada, kawatsetakse
 ametnikkudele käed seljataha siduda.

*

Hangeldamise wastu wõitlem komisjon ka-
 watses määrust välja anda, et kõik kojamehed, keda
 maituul lume hange lähewdamise pealt tabatakse,
 hangeldajateks tunnistatakse ja karistuse alla lauewad.

*

Misjonär Habenichtil olla nõu kõik wabariigi
 soolaputkad salalauba näol Eestimaale wedada.

*

Kõigile kodanikkudele kawatsetakse normisuh-
 kurt andma hakata — pool naela kuus. Walitsus
 annaks heameelega rohkem, kuid siis on kartu, et
 suhkruhaigus maad hakkab wõtma — külgehatta-
 waid haigusi on meil, aga nii kui nii küll. Bes-
 legi saab poolest naelast harilikule surelikule, kes han-
 geldada ei mõista, küll ja küll. Jõuluts said naela
 jahu, enne seda said toobi tangu, nüüd saab poole
 naela suhkurt ja kui hästi läheb tortsu soola kah,
 ja mis ja hing itka tahad! Sul pole muud kui
 jõõ ja laula. Riputa suhkrule soola peale ja hütta
 halleluuja!

*

Et Wene tsaariraha riigi piiridesse walgumist
 ära hoida, tahetatakse kõige Eesti kodanikkude käes ole-
 wat tsaariraha ära tembelbada. Et plekkhoojatõbe
 laia ilagunemist takistada, kawatsetatakse kõik käid ära
 tembelbada. Ka peawad kõik wenelased, õgu kind-
 ral eht barabantsiit, oma täide tagawara 24 tunni
 jooksul ülesandma.

*

Üks kosmografiline kalkun on selgetis teinud,
 et kõige mõjuwam abinõu täide tapmiseks on „Päe-
 walehe“ päewapildid rahukonwerentist.

*

Ragu teada, on Eesti sellepoolest teistest riiki-
 dest ees, et siin kõik kiwid põlewad. Eesti riit on
 põlewa kiwi riit. Kuid see ei ole weel kõik, molo-
 doi tshelowjet! Meil ei põle mitte ainult kiwi, waid
 meil põleb ka wesi. Hiljutisel Toompea weetorni
 põlemisel tegime enesele selle asjaloo lindlaks. Ragu
 kuulda, kawatsewad mõned ärimehed meilt põlewat
 kiwi ja põlewat weet välja wedada ja selle wastu
 põlewat elektert ja põlewat gaasi fiske tuua.

*

Ragu kuulda, tahetatakse meil ahju kütteks põle-
 waid päewaküsimusi tarwitama hakata. Jga elanik
 saaks näbalas pool sülda neidsamu põlewaid päewa-
 küsimusi.

Gori.

Nädala narmad.

Suurtükid wälja toonud Ast
ja kõrwal on tal kuulikast,
seepärast käib nüüd pumm ja pamm,
et kukuks iga tüse tamm,
kes wabaduse wõitluses
on seisnud wapralt tule ees.
Mis sest, et ise wõitlus a'al
ta selja taga toksis maal
ja seadis warjus wõrku seal,
et kalu püüda järwe peal.
Nüüd, meil on sõda lõpetud,
ta püüab olla õpetud
ja teeb, kui oleks tema suur
ja ainus Eesti elu juur.
Ta pimmutab ja pommitab
ja wahel sekka jommitab,
sest tema suuretüki ees
ju seisab teise laagri mees.
Ei oma mehi tema näe,
kel nüüd ju warandus on käe,
ta näeb waeseid wõitlejaid
ja laisklejate sõitlejaid,
kes wõitlesiwad kõige ees,
kui tungis siia wõõras mees,
ja Eesti rajast wälja löid,
kes siia nälga, surma löid.
Nüüd mängib tema kangelast,
kuid tagajärge pole tast. —
Las pommitab, las paugutab,
Küll sõdur teda haugutab
ja õige koha peale wiib,
et lohakile jääb ta tiib.

*

Palka juurde! nõudwad riigiteenijad,
aga enestelt ei iial küsi nad,
miks neid on nii palju, palju, palju.
Pooled nendest tuleks lahti lasta,
sest et nende wilumus ei wasta
nõuetele, mis kui kindel kalju!

Sõduritele ju kohta waja,
nemad päästnud on ju meie raja,
ajapikendajad — hoidke eest.
Palju on meil waeseid, miks ei proowi
palgasajad täita nende soowi,
kes meil elawad weel ainult weest!

W a n a.

Naljapõdemed.

S a a b a r u.

Tütar: „Papa, mina tahan ka linna õmb-
lust õppima minna! Sopaangu Juuli läheb“ . . .

Isa: „Mistarwis linna? Kas meil siin poissa
wähe on?“

H-sk.

Altkäewõtja.

„Te olete üks ametnik!“
„Millest te seda järeldate?“
„Te wõtsite mul esimesel silmapilgul käe alt kiini!“

Talwine.

Lipp lehwib tuule kapriisis
Ja lendleb paberikalts.
Nii wõluw tuisu wiisis
See wallatu, pöörane wals.

Traur sünge kübarat katab
Kui talwe ilusam and.

„Kuis, preili, ilu Teid matab!“
Mu pilk talle hüüde nii kann'd.

Tuul külm mul näpistab nina,
Ehk kuum kull veri ja noor.
„Wast hukka saan mõistet siis mina?“
Nii wastas ta pilkude woor.

Kuid preili wiga wist leidis. . .

„O, jäägu täna see patt!“
Ju muige kawala peitis
Siis tume boade-matt.

Traur sünge kübarat katab,
Nüüd sünge nägu seal all.
Õrn ilu pilkat weel matab. . .
Ma üli tänulik tall’:

Ju närus, woodrita kuues
Mul hakkas otsata kuum,
Ning talle sonettisi luues
Saab soojaks mu korteri-ruum . . .

J. Höbelaisk.

Wot, ^õtu om juba kult-tuura!

„Keda seal ära saadetakse niisuguse auga? . . . mõnda väljamaa saadikut, wõ?“

„Ei . . . Üks salawiinamüüja saadetakse Eesti Siberisse — Haapsalu!“

Järgmine „Meie Mats“, nr. 55 ilmub laupäeval, 6. märtsil.